

Väljaandja: Keskkonnaminister
Akti liik: määrus
Teksti liik: terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp: 30.06.2022
Redaktsiooni kehtivuse lõpp: Hetkel kehtiv
Avaldamismärge: RT I, 27.06.2022, 18

Põhjaveekogumite nimekiri ja nende eristamise kord, seisundiklassid ja nende määramise kord, seisundiklassidele vastavad keemilise seisundi määramiseks kasutatavate kvaliteedinäitajate väärtused ja koguselise seisundi määramiseks kasutatavate näitajate tingimused, põhjavett ohustavate saasteainete nimekiri, nende sisalduse läviväärtused põhjaveekogumite kaupa ja kvaliteedi piirväärtused põhjavees ning taustataseme määramise põhimõtted

Vastu võetud 01.10.2019 nr 48
RT I, 02.10.2019, 5
jõustumine 05.10.2019

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
10.06.2022	RT I, 27.06.2022, 1	30.06.2022

Määrus kehtestatakse veeseaduse § 63 lõike 3, § 66 lõike 6, § 77 lõike 4 ja § 79 lõike 3 alusel.

§ 1. Määruse reguleerimisala, kohaldamisala ja eesmärk

(1) Määrusega kehtestatakse:

- 1) põhjaveekogumite nimekiri ja nende eristamise kord;
- 2) põhjaveekogumite seisundiklassid ja nende määramise kord;
- 3) seisundiklassidele vastavad keemilise seisundi määramiseks kasutatavate kvaliteedinäitajate väärtused;
- 4) koguselise seisundi määramiseks kasutatavate näitajate tingimused;
- 5) põhjavett ohustavate saasteainete nimekiri;
- 6) saasteainete sisalduse läviväärtused kogumite kaupa;
- 7) kvaliteedi piirväärtused põhjavees;
- 8) saasteainete sisalduse taustataseme määramise põhimõtted.

(2) Määrust kohaldatakse põhjaveele käesoleva määruse § 2 lõikes 1 sätestatud põhjaveekogumite kaupa.

(3) Määruse eesmärk on tagada põhjavee kaitse põhjavee seisundi hindamise kaudu ning põhjaveekogumite seisundiklasside määramine viisil, mis võimaldab veekaitsemeetmete tõhusat planeerimist ja rakendamist.

§ 2. Põhjaveekogumite nimekiri ja eristamine

(1) Peamiste põhjaveekihtide järgi eristatakse järgmisi põhjaveekogumeid:

Põhjaveekogumi number	Põhjaveekogumi nimi	Põhjaveekogumi nime lühend	Põhjaveekiht
1	Kambriumi-Vendi Gdovi	Cm-V _{2gd}	Kambriumi-Vendi
2	Kambriumi-Vendi Voronka	Cm-V _{2vr}	Kambriumi-Vendi
3	Kambriumi-Vendi	Cm-V	Kambriumi-Vendi
4	Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekogum Lääne-Eesti vesikonnas	O-Cm_Laane	Ordoviitsiumi-Kambriumi
5a	Ordoviitsiumi-Kambriumi Virumaa põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas	O-Cm_IdaV	Ordoviitsiumi-Kambriumi
5b	Ordoviitsiumi-Kambriumi Tartu põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas	O-Cm_IdaT	Ordoviitsiumi-Kambriumi
6	Ordoviitsiumi Ida-Viru	O_viru	Kvaternaari, Ordoviitsiumi
7	Ordoviitsiumi Ida-Viru põlevkivibasseini	O_pkivi	Kvaternaari, Ordoviitsiumi
8	Siluri-Ordoviitsiumi Hiiumaa	S-O_Hiiu	Kvaternaari, Siluri-Ordoviitsiumi
9	Siluri Saaremaa	S_Saaremaa	Kvaternaari, Siluri

10	Siluri-Ordoviitsiumi Harju	S-O_Harju	Kvaternaari, Siluri-Ordoviitsiumi
11	Siluri-Ordoviitsiumi Matsalu	S-O_Matsalu	Kvaternaari, Siluri-Ordoviitsiumi
12	Siluri-Ordoviitsiumi Pärnu	S-O_Parnu	Kvaternaari, Siluri-Ordoviitsiumi
13	Siluri-Ordoviitsiumi põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas	S-O_I	Kvaternaari, Siluri-Ordoviitsiumi
14	Siluri-Ordoviitsiumi Pandivere põhjaveekogum Lääne-Eesti vesikonnas	S-O_PandivereL	Kvaternaari, Siluri-Ordoviitsiumi
15	Siluri-Ordoviitsiumi Pandivere põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas	S-O_Pandiverel	Kvaternaari, Siluri-Ordoviitsiumi
16	Siluri-Ordoviitsiumi Adavere-Põltsamaa	S-O_AdavereP	Kvaternaari, Siluri-Ordoviitsiumi
17	Siluri-Ordoviitsiumi põhjaveekogum Devoni kihtide all Lääne-Eesti vesikonnas	S-O_D-all, Lääne-Eesti vesikond	Siluri-Ordoviitsiumi
18	Siluri-Ordoviitsiumi põhjaveekogum Devoni kihtide all Ida-Eesti vesikonnas	S-O_D-all, Ida-Eesti vesikond	Siluri-Ordoviitsiumi
19	Kesk-Alam-Devoni Ruhnu	D ₂₋₁ _Ruhnu	Kesk-Alam-Devoni
20	Kesk-Alam-Devoni Kihnu	D ₂₋₁ _Kihnu	Kesk-Alam-Devoni
21	Kesk-Alam-Devoni põhjaveekogum Lääne-Eesti vesikonnas	D ₂₋₁ _L	Kesk-Alam-Devoni
22	Kesk-Alam-Devoni põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas	D ₂₋₁ _I	Kvaternaari, Kesk-Alam-Devoni
23	Kesk-Devoni põhjaveekogum Lääne-Eesti vesikonnas	D ₂ _L	Kvaternaari, Kesk-Devoni
24	Kesk-Devoni põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas	D ₂ _I	Kvaternaari, Kesk-Devoni
25	Kesk-Devoni põhjaveekogum Koiva vesikonnas	D ₂ _K	Kvaternaari, Kesk-Devoni
26	Ülem-Devoni	D ₃	Kvaternaari, Ülem-Devoni
27	Kvaternaari Vasavere	Q_Vasav	Kvaternaari
28	Kvaternaari Meltsiveski	Q_Meltsiv	Kvaternaari
29	Kvaternaari Männiku-Pelguranna	Q_Manniku-Pelguranna	Kvaternaari
31	Kvaternaari Prangli	Q_Prangli	Kvaternaari

(2) Põhjaveekogumite kaardid avalikustatakse asjaomases registris.

(3) Põhjaveekogumid eristatakse veeseaduse § 63 lõigete 1 ja 2 ning käesoleva määruse kohaselt.

(4) Põhjaveekogumi saab eristada ainult põhjaveekihi või põhjaveekihtide piires.

(5) Põhjaveekogumite eristamisel tuleb valida välja need geoloogilised kihid, mida saab pidada põhjaveekihtideks.

(6) Põhjaveekogumi eristamisel lähtutakse esmajärjekorras neist geoloogilistest piiridest, sealhulgas veepidemed, rikked, merepiir, mis mõjutavad põhjavee voolamist.

(7) Põhjaveekogumite eristamisel võetakse arvesse, et moodustatava kogumi piires valitseksid sarnased looduslikud tingimused, veetaseme muutuste režiim ja saasteainete koormused.

§ 3. Põhjaveekogumi seisundiklassi määramise aluseks olevad andmed

(1) Põhjaveekogumi seisundiklassi määramisel võetakse aluseks Eesti looduse infosüsteemi andmed ning riikliku põhjaveeseire, veeuringute ja keskkonnalubade andmed.

[RT I, 27.06.2022, 1 - jõust. 30.06.2022]

(2) Põhjaveekogumi keemilise ja koguselise seisundi hindamiseks kasutatav vaatluspunktide seirevõrk kantakse koos keemilise ja koguselise seisundi hinnanguga vesikonna veemajanduskava kaardile.

§ 4. Põhjaveekogumi seisundiklassi määramine

(1) Kõigile käesoleva määruse § 2 lõikes 1 nimetatud põhjaveekogumitele tuleb määrata seisundiklass veeseaduse ja käesoleva määruse kohaselt.

(2) Põhjaveekogumite seisundiklassid määratakse uuesti iga kuue aasta järel.

§ 5. Põhjaveekogumi keemilise seisundi hindamine vaatluspunktide andmete alusel

Põhjaveekogumi keemilist seisundit hinnatakse põhjaveekogumi eri vaatluspunktides arvatud saasteainete aasta keskmiste väärtuste alusel.

§ 6. Põhjaveekogumi keemilise seisundiklassi määramiseks kasutatavad kvaliteedinäitajad

Põhjaveekogumi keemilise seisundiklassi määramiseks kasutatavad kvaliteedinäitajad on põhjavee kvaliteedi piirväärtused, põhjavee saasteainesisalduse läviväärtused, elektrijuhtivus, pH, lahustunud hapniku sisaldus, keemiline hapnikutarve, ammooniumi, kloriidide, sulfaatide ning ohtlike ainete, sealhulgas arseeni, kaadmiumi, plii, elavhõbeda, trikloroeteeni, tetrakloroeteeni ja sünteetiliste ainete kontsentratsioon.

§ 7. Põhjaveekogumi keemilise seisundiklassi määramine kvaliteedinäitajate väärtuste järgi

(1) Põhjaveekogumi keemiline seisundiklass on hea, kui põhjaveekogumi kvaliteedinäitajate väärtustest, mis on fikseeritud põhjavee seireprogrammi vaatluspunktides, vastab 80% või enam käesoleva määruse §-des 9 ja 10 sätestatud kvaliteedinäitajate väärtustele ning järgmistele kvaliteedinäitajate väärtustele:

- 1) kloriidide ja sulfaatide kontsentratsioon ning elektrijuhtivuse kaudu mõõdetud lahustunud ainete kontsentratsioon ei näita kasvusuundumust, mis viitaks inimtegevusest tingitud saastatusele või soolase vee sissevoolule;
- 2) pH on vahemikus 6–9;
- 3) lahustunud hapniku sisaldus ei näita inimtegevusest tingitud vähenemise suundumust või keemiline hapnikutarve on ≤ 5 mg/l O₂ või kvaliteedinäitaja väärtuse ületamise korral on tõestatud lahustunud hapniku sisalduse looduslik päritolu põhjavees;
- 4) ammooniumi sisaldus ei ületa looduslikult aeroobses põhjavees 0,5 mg/l või ei ületa looduslikult anaeroobses veekeskkonnas 1,5 mg/l või kvaliteedinäitaja väärtuse ületamise korral on tõestatud ammooniumi looduslik päritolu põhjavees;
- 5) puuduvad ohtlikud ained, sealhulgas arseen, kaadmium, plii, elavhõbe, trikloroeteen, tetrakloroeteen, sünteetilised ained, või nende kontsentratsioon ei ületa ohtlike ainete põhjavee kvaliteedi piirväärtusi või kui nende ohtlike ainete põhjavees esinemise korral on kindlaks tehtud nende ainete looduslik päritolu;
- 6) saasteainete kontsentratsioon ei takista põhjaveekogumiga seotud pinnavee suhtes sätestatud keskkonnamärgide saavutamist ega põhjusta märkimisväärset kahju pinnavee ökooloogilisele ega keemilisele seisundile või otseselt sellest põhjaveekogumist sõltuvatele maismaaökosüsteemidele.

(2) Põhjaveekogumi keemiline seisundiklass on halb, kui põhjaveekogumi kvaliteedinäitajate väärtustest, mis on fikseeritud põhjavee seireprogrammi vaatluspunktides, vastab vähem kui 80% käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 ning §-des 9 ja 10 sätestatud kvaliteedinäitajate väärtustele.

(3) Põhjaveekogumi keemilise seisundiklassi määramisel ei võeta arvesse looduslikult esinevate ainete või ionide või nende näitajate kõrget taset põhjaveekogumis või põhjaveekogumiga seotud pinnaveekogumis, kui need on tingitud hüdrogeoloogilistest tingimustest ja mida ei loeta saastatuseks veeseaduse tähenduses, ning põhjavee voolusuuna ja keemilise koostise ruumiliselt piiratud ajutisi muutusi, mis ei ole inimtegevusest põhjustatud.

§ 8. Taustataseme määramise põhimõtted

- (1) Taustatase määratakse hüdrogeoloogilise uuringuga.
- (2) Taustatase on saasteainesisaldus või indikaatorväärtus põhjaveekogumis, milles ei esine või esineb väga vähe selle kogumi keemilist koostist mõjutavaid inimtekkelisi muutusi.
- (3) Põhjaveekogumis esinevate looduslike ainete või ionide või vee füüsikalise-keemiliste näitajate taustataseme määramisel lähtutakse põhjaveekogumi kirjeldusest ning põhjaveeseire tulemustest. Seireandmete analüüsimisel võetakse arvesse põhjavee voolusuunda ja keemilise koostise muutlikkust nii lateraal- kui ka vertikaalsuunas.
- (4) Kui olemasolevatest põhjaveeseire andmetest ei piisa taustataseme määramiseks, kogutakse rohkem andmeid.
- (5) Taustataseme võib määrata piiratud andmete põhjal, kasutades näitajaid, mille alusel saab hinnata inimtegevuse mõju puudumist. Arvesse võetakse ka teavet geokeemiliste protsesside kohta põhjaveekogumis, kui selline teave on olemas.
- (6) Kui olemasolevad põhjaveeseire andmed on ebapiisavad ja teave geokeemiliste protsesside kohta on puudulik, võetakse taustataseme hindamisel aluseks sama tüüpi põhjaveekihtide statistilised võrdlustulemused muudes piirkondades, mille kohta on seireandmeid piisavalt.

§ 9. Põhjavee kvaliteedi piirväärtused

(1) Põhjaveekogumi keemilise seisundiklassi määramisel võetakse arvesse järgmiste põhjavett ohustavate saasteainete kvaliteedi piirväärtusi:

Saasteaine	Kvaliteedi piirväärtus
Nitraadid	50 mg/l
Pestitsiidide toimeained, sealhulgas nende asjakohased metaboliidid, lagunemis- ja reaktsioonisaadused	0,1 µg/l 0,5 µg/l (kokku ¹)

¹ Kokku tähendab kõigi seire käigus tuvastatud ja kvantifitseeritud pestitsiidide, sealhulgas nende metaboliidide lagunemis- ja reaktsioonisaaduste koguste summat.

(2) Pestitsiidid käesoleva määruse tähenduses on taimekaitsevahendid ja biotsiidid Euroopa Parlamendi ja nõukogu (EÜ) määruse nr 1107/2009 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/8/EÜ, mis käsitleb biotsiidide turuleviimist (EÜT L 123, 24.4.1998, lk 1–63), artiklis 2 määratletu kohaselt.

§ 10. Põhjaveett ohustavad saasteained ja nende sisalduse läviväärtused

(1) Põhjaveet ohustavad saasteained ning põhjavee keemilise seisundiklassi määramisel kasutatavad nende saasteainete sisalduse läviväärtused põhjaveekogumite kaupa on järgmised:

Põhjaveekogumi number	Põhjaveekogum	Saasteaine	Ühik	Saasteainesisalduse läviväärtus põhjavees
1	Kambriumi-Vendi Gdovi	Kloriidid	mg/l	500
2	Kambriumi-Vendi Voronka	Kloriidid	mg/l	250
3	Kambriumi-Vendi	Kloriidid	mg/l	250
4	Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekogum Lääne-Eesti vesikonnas	Kloriidid	mg/l	250
5a	Ordoviitsiumi-Kambriumi Virumaa põhjaveekogum Ida-Eesti	Sulfaadid	mg/l	100
		Ühealuselised fenoolid	µg/l	1
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
5b	Ordoviitsiumi-Kambriumi Tartu põhjaveekogum Ida-Eesti	Kloriidid	mg/l	350
6	Ordoviitsiumi Ida-Viru	Sulfaadid	mg/l	50
		Ühealuselised fenoolid	µg/l	1
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
7	Ordoviitsiumi Ida-Viru põlevkivibasseini	Sulfaadid	mg/l	250
		Ühealuselised fenoolid	µg/l	1
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
8	Siluri-Ordoviitsiumi Hiiumaa	Kloriidid	mg/l	250
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
9	Siluri Saaremaa	Kloriidid	mg/l	250
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
10	Siluri-Ordoviitsiumi Harju	Ühealuselised fenoolid	µg/l	1
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
11	Siluri-Ordoviitsiumi Matsalu	Kloriidid	mg/l	250
12	Siluri-Ordoviitsiumi Pärnu	Kloriidid	mg/l	250
13	Siluri-Ordoviitsiumi põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas	Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1

14	Siluri-Ordoviitsiumi Pandivere põhjaveekogum Lääne-Eesti vesikonnas	Ühealuselised fenoolid	µg/l	1
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
15	Siluri-Ordoviitsiumi Pandivere põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas	Ühealuselised fenoolid	µg/l	1
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
16	Siluri-Ordoviitsiumi Adavere-Põltsamaa põhjaveekogum	Ühealuselised fenoolid	µg/l	1
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
17	Siluri-Ordoviitsiumi põhjaveekogum Devoni kihtide all Lääne-Eesti vesikonnas	Kloriidid	mg/l	250
19	Kesk-Alam-Devoni Ruhnu	Kloriidid	mg/l	250
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
20	Kesk-Alam-Devoni Kihnu	Kloriidid	mg/l	450
24	Kesk-Devoni põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas	Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
27	Kvaternaari Vasavere	Sulfaadid	mg/l	100
		Ühealuselised fenoolid	µg/l	1
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
28	Kvaternaari Meltsiveski	Kloriidid	mg/l	60
		Sulfaadid	mg/l	50
		Nitraadid	mg/l	38
		Ühealuselised fenoolid	µg/l	1
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1
29	Kvaternaari Männiku-Pelguranna	Kloriidid	mg/l	250
		Ühealuselised fenoolid	µg/l	1
		Naftasaadused	µg/l	20
		Benseen	µg/l	1
		Summa PAH	µg/l	0,1

(2) Põhjavee riikliku seire tulemusel määratud nitritite ja fosfaatide sisalduse alusel põhjavees kaalutakse läviväärtuse kehtestamist nendele ainetele põhjaveekogumis.

§ 11. Põhjaveekogumi koguselise seisundiklassi määramiseks kasutatavad näitajad

(1) Põhjaveekogumi koguselise seisundiklassi määramiseks kasutatavad näitajad on põhjavee kloriidide sisaldus, elektrijuhtivus ning põhjaveekogumi veetase, mis sõltub põhjaveekogumi toitumisest ning veevõtust tingitud põhjaveetaseme muutustest.

(2) Põhjaveekogumi koguseline seisundiklass on hea, kui on täidetud järgmised tingimused:

1) aasta keskmine põhjaveevõtu hulk on väiksem kehtestatud põhjaveevarust või vesikonna veemajanduskava koostamise käigus määratud põhjaveekogumi looduslikust ressursist;

2) põhjaveetaseme muutustest tingitud põhjavee voolusuuna muutused ei põhjusta soolase või muu vee sissetungi põhjaveekogumisse;

3) ei esine põhjaveetaseme inimtekkelisi muutusi, mis põhjustaksid olulise halvenemise sellise põhjavee keemilises või koguselises seisundis;

4) ei esine põhjaveetaseme inimtekkelisi muutusi, mis põhjustaksid suutmatust saavutada põhjaveekogumiga seotud pinnaveekogumi suhtes sätestatud keskkonnanäesmärke;

5) puudub põhjaveetaseme alanemise suundumus ning soolase või muu vee sissetung, mis põhjustaksid põhjaveest sõltuvate maismaaökosüsteemide seisundi olulist halvenemist;

6) põhjaveekogumite koguselise seisundi seirevõrgu vaatluspunktides ei esine inimtegevusest tingitud põhjaveetaseme alanemist määral, mis põhjustab põhjavee liigvähendamist.

(3) Põhjaveekogumi koguseline seisundiklass on halb, kui põhjaveekogum ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimustele.